

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József,

Társ-szerkesztő:

Viz Zoltán,

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

1898. augusztus 28.

A politikai napi lapok tele vannak a
czár javaslatának taglalásával.

II. Miklós orosz czár ugyanis 1898.
augusztus 28-án tudatta az összes hatalmak
képviselőivel, hogy az „á l t a l á n o s b é k e
és a f e g y v e r k e z é s c s ö k k e n t é s e”
érdekében szeretné, ha egy értekezlet jönne
létre.

Ezt most száz meg száz oldalról tag-
lalják, fessegetik, bírálgatják. Nem akarják
megsérteni a czárt, az indító okot, mely a
hatalmas czárt e korszakalkotó lépésre buz-
ditotta.

Mi nem a politikai oldaláról tekintjük
ezt a dolgot, — mint nem politikai lap,
nem is tárgyalhatjuk politikai szempontból;
hanem főlemlítjük, mint egy nagy léleknek
nemes megnyilatkozását. Szeretnénk meg-
örökíteni 1898. augusztus 28-ikának emlé-
két, mert mi bizunk a sikerben. . . . Az
igaznak és jónak előbb-utóbb győzedelmes-
kedni kell. . . .

Egy nagy lélek, kinek korlátlan hatalom
van a kezében, leteszi az ostort — mitől
eddig milliók rettegtek — s a béke olaj-
ágát lengeti.

Isteni sugallat szállotta meg a czárt;
az emberszeretet nyilatkozik meg e tettében.

TÁRCZA.

Mikor házasodni akartam.

Akár elhiszik, akár nem, ezek a históriák,
amelyeket most elmondandó vagyok, egytől-egyig
mind megtörténtek. Meg bizony, még pedig én
velem s akkor, amikor már azt hittem, hogy a
virtusom assekurálva van minden néven nevezendő
kisértés és csábítás ellen s aki épen ennél fogva
már lemondtam mindennemű gyönyöreiről a sze-
relem és családi életnek s az összes földi élvezet-
etek közül nem tartottam meg magamnak egye-
bet, mint a dohányzást, de attól mindig rosszul
éreztem magamat, az evést, de ritkán volt étvá-
gyam, s az alvást, de rendszeren rosszakat álmod-
tam, mert álomban rendszerint szerettek s
mindig megcsaltak. Néha, úgy minden sátoros ün-
neper énekelni is szoktam, de ezt a ténykedést
— la társaim iránti kiméletből — a legtökösabb
magányomba visszavonulva szoktam végezni.

Hajdanában, égy 5—6 évvel ezelőtt egészen
más életem volt nekem. Akkoriban, egy ma már
nem létező állapotban leledző vidéki politikai na-
pílap valóságos belső munkatársa voltam. Eleven
fiatal ember létemre megfordultam mindenütt, ahol
csak mulatni lehetett. Tessék elhinni, hogy nem

Nézd első sorban is az anyákat . . .
Felnevelték szép fiaikat . . . Az anyának gyö-
nyörúsége, szeme fénye az az ép, egészsé-
ges délczeg fiu, a kit a polgári kötelesség
fegyverbe szállít . . . és . . . és még lehet, hogy
a fiu ott vérzik el az ember mészárszéken,
vagy nyomorékan vánszorog haza.

. . . Miért? . . .

Nézd a polgárt, a ki dolgozik küzd a
kenyérért, hogy első sorban a családjának
legyen mit ennie, másod sorban pedig ha-
zájának közös költségeit — az adó utján
— fizetni bírja. Minden egyes krajczárért
meg kell dolgozni annak a polgárnak, an-
nak a munkásnak, és mégis töméntelen
krajczárokból nagy nehezen összeharácsolt
milliókat milyen rideg közönnyel falja fel
a hadviselés.

. . . Miért? . . .

Bizony, bizony áldani kell azokat, a
kik a béke érdekében munkálkodnak.

Ha Isten segítségével sikerül az elva-
kult szemeket felvilágosítani, az elfásult lel-
keket megérzékenyíteni, — ha a haszon-
leső rideg számítás helyét a szeretet az
emberszeretet foglalja el: meg fog valósulni
a czár által fölvetett eszme, és augusztus
28-ika az emberiség ünnepe lesz.

Milyen másképen nézne ki a világ, a

volt a városban egyetlen egy főpinczér sem kávé-
házban, sem vendéglőben, akinek megszámlálhat-
atlan mennyiségű forintokkal ne tartoztam volna.
Puszi-pajtás voltam minden valamire való em-
berrel, még a végrehajtóval is. Udvaroltam a város
valamennyi szép leányának, mert már abban a
korban voltam, amikor házasodni szabad is, lehet
is és ami a legfőbb, a hitel ügyi viszonyaim hő-
mérője annyira a fagypontra szállt, hogy rám
nézve más megoldás nem létezett, csak a keserű
halál, vagy egy előnyös házasság. Ezek elmondása
után semmiesem természetesebb, mint hogy a gaz-
dag leányok felé vettem hódító tekintetemet s
győztem volna is mindenütt, ha a leányoknak
rendszerint apjuk nem volna. Én nem is tudom,
hogy miért is vannak apák a világon?! Addig
csak szerettek az apák és anyák is, amíg a sze-
mélyi hírekben megittam, hogy „Domonkos István
ügyvéd a kir. kuria meghívására Pestre utazott”,
vagy pedig „Városunk legszebb leányának Tallósy
Miczikének megérkeztek a legujabb divatu ruhái
Párisból s kívánatra bárki által megtekinthetők”
stb, de mikor a házasságról kezdtem példálódzni,
minden apa ritka egyöntetűséggel azt kérdezte
tőlem:

— Mire?

Mert hogy nincs a takarékbán 80 ezer
forinton, meg dominiumom? Hát hiszen épen azt

társadalom, ha azt a rengeteg költséget —
mit ma a fegyveres készenlét fölemeszt —
kulturális és sociális czélokra fordíthatnák,
ha kaszárnyák helyett oktatási intézeteket
építtetnénk, ha ágyuk helyett gépeket ké-
szíthetnénk, ha fiaink legszebb idejüket,
a három esztendő munkában tölthetnék.

Legyen Tamás, a ki akar, kételkedjék
a ki akar: mi bizunk a jó Istenben, és hi-
szünk az igazság győzelmében.

— Éljen a Béke!

Az iskola-év kezdetén.

(V.) A boldog gyermekkor iskolai szün-
idejének végéhez jutottunk s ismét elérke-
zett a kicsinyekre az iskolába járás kötele-
zettsége. A szünidő vidám, gondtalan, játékos
napjai után újra az iskola négy fala fogadja
magába az új kis nemzedéket, hogy ott
megtanulja a betűvetés nagy mesterségét s
vele együtt minden egyebet, a mire a leg-
szűkebb körben mozgó polgárnak is ma-
napság már, mondhatni, elkerülhetetlenül
szüksége van. Mert elmúltak már a régi jó
idők, amikor „vonás“-okkal számoltak az
emberek s a népből csak itt-ott akadt
egy-egy „írastudó“ ember, akinek aztán
nagy is volt a tekintélye a saját körében.
Most már a művelődés nagy arányokban
tör előre s a ki nem halad, az eltapostatik
a többtől az életharczban, mert nem bírja

akartam, hogy legyen! Aztán az én . . . lányszemem,
az kutya?! Mondhatom embertelenül el voltam
keseredve, s elhatároztam, hogy felhagyok a felső
tizezrek ismeretségével s megalázva magamat,
szétnézek a „misera plebs“ soraiban s azok közül
választok magamnak egy gazdag gyermeket.

Egy napon a főszerkesztőm — ad audiendum
verbum — becsitált maga elé.

— Barátom — kezdé a szót — önt én ma
egy igen fontos küldetéssel bizom meg. Mint ön
igen jól tudja, ma az „utczakövezet javító beteg-
segélyző egyesületének“ javára bál tartanak. Ön
mint a szerkesztőség legszebb és legelegánsabb
tagja van hivatalunkat méltóképen képviselni
e nevezetes estén. Ime itt van tíz forint, hogy
kellőkép gavalléroskodhasson. De midőn én lapun-
kért ily magas áldozatot hozok, elvárom, hogy a
bálról kimerítő és pontos referádát fog írni.

Épen ez kellett nekem. Ezen a bálon clóre-
láthatólag ott lesz az egész város vagyonos iparos.

Én hát elmentem a bálba és dicsekvés nél-
kül merem mondani, hogy én voltam egyetlen fra-
kos gavallér, a különben igen intelligens czipész,
szabó s kőműves s borbély legények társaságában.
Kitűnően mulattam, miközben azonban nem feled-
tem el a rendezőtől tudakozódni, hogy ki a je-
lenlevők közt a legvagyonosabb s van-e az illető-
nek leánya?

az eszközöket, a melyekkel fel bírja magát a képzetekkel szemben tartani.

Ez az oka, hogy manapság közéletünk minden faktora, kezdve a miniszteriumtól, egyhangulag sürgeti az iskolák fejlesztését s ezzel egyidejűleg az iskolakötelezettség minél szigorúbb betartását. Ugy kell tehát tekinteni a szülőknek is az iskola kényszert, mint atyai gondoskodást gyermekeikről. Mert ugyan kinek lesz haszna abból, ha a gyermek legalább vallását megismeri, s írni, olvasni, számolni megtanul? Nemde neki és szülőinek? Az államnak már csak közvetve, amennyiben polgárainak általános képzettsége azok nagyobb életképességét eredményezi.

Azért az okos szülő nem áldozza fel egy kis haszonért gyermekének jövőjét s ha iskolamulasztásért büntetik, ezt csak intésnek tekinti arra, hogy szülői kötelességét gyermekével szembe ezentúl jobban teljesítse...

Megkezdődik a tanítás iskoláinkban s tanítóink kipihent erővel, új buzgalommal folytatják nehéz, de nemes hivatásuk teendőit. Helyettesei ők a gondos szülőknek, akik gyermekeiket lizalommal helyezik az ő felügyeletük és szeretetük körébe.

A hivatásos tanító nem is feledkezik meg erről soha és azon szülői bizalomnak, mely a gyermek iskolába küldése által jut kifejezésre, teljes lélekből igyekszik megfelelni. Ehez képest tehát nemcsak azért tanítoskodik, hogy a hivatalos időt az iskolában kihúzza jogcímét nyerjen fizetésének fölvételéhez, hanem azért, hogy az ő szeretett tanítványai gondos vezetés mellett minél többet tudjanak s ne csupán ismeretekben gazdagodjanak, hanem lelkök beszívja már ama zsenge korában a jó iránti hajlandóságot, az erkölcsi szépért való lelkesedést s a rút iránti gyűlöletet. Mindezt pedig teszi nem durva szeretetlenséggel, hanem atyai komolysággal. A testi fenytéket csak ott használja, ahol más egyéb eszközöknek nincs kellő fogantatója s csak oly mértékben, amint az szükséges s amint az a gyermek egészségére károsan vissza nem hat.

Ezt az általam keresett egyént Varju Jánosnak hívták s kalapos mester volt a Három bivaly utcában, ahol saját házában lakott. A kis Juliska egyetlen gyermeke volt s javára legyen írva, hogy igen bájos, szemérmes barna leányzó volt. Végtelenül imádom a barna, kalapos leányokat. Rózsaszín karton ruhájában (az aljon három fodor) oly bájjal, oly tüzzel lejtette a csárdást, — mást nem tudott táncolni a lelkem, hogy mindenki megbámulta. És milyen szendén tudta lesütni a szeméit s milyen szakgatottan sóhajtott, amint tánczközben domboru mellemre hajtotta fürtös barna fejcsékéjét! Majd megbolondultam érte! Tudósításomban őt tettem meg bálkirálynőnek!

Egy másfél óráig tartó „három a táncz” után sikerült észrevétlenül kisurrannom a tánczteremből s pezsgőt hozattam és megkezdtem az ostromot. Ugy vallottam a szerelmet, mintha csak könyvből olvastam volna. A kicsike csak nézett és mosolygott, de egy szót sem szólt. Már-már szinte kifogytam a szóból, mikor végre lángoló mondásaim s a sűrűn kóstolgatott pezsgő eredményeképp megszoríthattam a kezét s ő elrebegette a boldogító „igen” szót.

Visszarepültünk a tánczterembe s reggelig nem engedtem tánczolni mással; reggel, dacára a gyilkos módon rám szegzett mesterlegény-szemeknek, hazakisértem őket, s még aznap délután meg is látogattam. Két hét múlva megkértem az apjától, megkaptam s párnapra megtartottuk az

Igy gondolunk mi el egy jól vezetett iskolát. Szülők, tanítók és gyermekek közös munkájából kell annak állnia s fontossága kiszámíthatatlan az egyénre, családra és társadalomra.

Hogy azonban rövid vázlatomat kike-rekítsem, az iskola-ügy még egy fontos tényezőjét kell fölemlítenem, t. i. az iskola-fentartókat. Ezek nálunk a hitközségek, illetőleg ezek képviselőiben a hitvallásos iskolaszékek. Ezek áldozatkészsége, nemes ambíciója az, mi hatalmasan előmozdithatja az iskolák civilizatórius működését. Főhivatása a felügyelet gyakorlása és az anyagi eszközök nyújtása.

Amely iskolaszék komolyan fogja fel föladatát, az az iskolái iránt nemcsak hivatalosan, de egyébként is érdeklődik s nem enged a szükkeblűségnek ott helyet, a hol a tanügy fejlődése áldozatot követel.

Csilling! csilling! Hangzik újra fel néhány nap múlva az iskola hívó csengetyűje s újra előtűnnek az utcákon az ismert kis alakok táskával hátukon vagy könyvvel, táblával kezökben, amint csoportokba verődve szállingóznak az elemi ismeretek csarnokai felé...

Szép idők, boldog gyermekek! Csak menjetek szépen az iskolába, nagyon jó helyen lesztek ott, a megváltó Jézus hí titeket ott keblére, mert ilyeneké a mennyek országa, csak fogadjátok be kicsiny sziveitekbe mind azt a jót, amit tanítóitok elétek adnak. Így lesztek derék tagjai a társadalomnak s becsületes munkás polgárai a hazának!

Tehát rajta; kezdjétek meg az Isten nevében.

A nőkérdés.

A mult századvégi francia forradalom az emberi jogokért küzdött. Bár vérengző tulkapásában nem maradt nagyon emberséges, de végeredményében mégis megszüntette egyes osztályok kiváltságát, leszedte az igába tört alsóbb rétegek sóhajtva viselt lánczeit. Szabadság, egyenlőség, testvériség volt a jelszó egy igazságosabb társadalom megalakulásához és a törvény előtt az emberek, ha nem is egészen, de mégis némiképp egyenlők lettek.

eljegyzést. Az igazság érdekében be kell vallanom, hogy a jegygyűrűket hitelbe vettem!

Néhány napig olyan boldog voltam, mint nyári verőfényben a stígliz madár az ágon. De csak néhány napig. Ugyanis akkoriban kezdődtek a munkás mozgalmak Magyarországon s én veszemre egy dörgedelmes cikket irtam lapunkban a szocializmus ellen, a melyben neki rontottam földmunkásnak, kézi-munkásnak, gyári munkásnak oly irgalmatlan módon, hogy nem maradt valamennyin egy garas ára becsület sem.

A cikk megjelenését követő napon apósjelöltem visszaküldötte máig is kifizetetlen jegygyűrűmet, azzal a szóbeli üzenettel, hogy aki a munkás-osztálynak olyan ellensége mint én, azt ő soha el nem fogadja. Hiába volt minden kérés, minden kapacitálás.

Soha életemben nem láttam még ilyen vasfejű kalapost.

Elhatároztam, hogy megszőktetem a menyasszonyomat. Sikerült is Juliskától egy esti légyottot a kis kertben kicsikarnom, hanem mikor a legmelegebben beszéltem a szívére, három jól megtermett kalapos legény termelt mellettünk; beleavatkoztak a dolgunkba s ép két hétig nyomtam utánna az ágyat.

Az első házasságom tehát még az esküvő előtt siralmas véget ért.

A nagy forradalom óta a nők is követelőben hangoztatják igényüket a férfinnemmel egyenjogúságuk iránt. Hiszen ők is az Isten képepe vannak teremtvé. Egyre hangosabban vindikálja magának a nő az egyforma részt a nyilvános és magánéletben. Ez a nőkérdés azóta minden forradalom alkalmával egyre kiáltóbb lett, azonban még mindig nincsen teljesen megoldva, sem törvényben, sem a társadalom szokásaiban, melynek felfogása, előitélete sokkal nehezebben dönthető meg, mint az írott törvény paragrafusai. A férfi a nőt, bármennyire tiszteli is benne a hitves társat, az anyát, bár mennyire is engedelmes rabja szépségének, bájainak, a férfi azért a nőt mégis csak alárendeltnek tekinti. Igaz, hogy a férfi bánásmódjában manapság mindinkább a galantéria és a gyöngédség nyilvánul s a magyar nő, bár „urának” szólítja a férjét, annak nem szolgálója, hanem „felesége” és „házastársa.”

De a nőkérdés nem is onnan származik, hogy a nők megelégteltek volna a házasság gyámságát. Oka ennek inkább az a körülmény, hogy mostanában nagyon sok nőnek nem nyílik alkalma belépni a házasesetbe, s hogy társadalmi és életfentartási viszonyaink a mult időkhöz képest alaposan megváltoztak. Régebben a termelés súlypontja inkább a családi háztartásban rejtett. A kenyérszövő munkából minden családtag tehetősége szerint vette ki részét. A primitív életviszonyok nélkülözhetetlenné tették a házban a gondos gazdasszonyt, nem is késett soká a férfi, hogy házastárs után nézzen, kinek ő munkájával megszerzi a kenyeret s aki viszont neki boldog ott-hont teremt. Így van ez nagyjában még most is faluhelyen, ahol ritka madár a nőtlen gazdálkodó. Amde a városi élet mostanság nagy ellentétben van a vidéki étellel. A mezei gazdálkodás össze nem egyeztethető a nagyvárosi étellel, sőt a kisközpont is mindinkább kiszorul, helyet engedve a nagyiparnak, mely megöli konkurrencziájával. A hajdani mesterember gyakran átváltozik gyári munkássá. És a nő, ki hajdan segítője volt férjének, szintén beáll a gyárba munkásnak s olesóbban dolgozva, lenyomja a férfi munkabérét. Ez pedig kétszer is meggondolja magát, vajjon bizonytalan egzisztenciájához, mely annyiszor ki van téve a munkanélküliség esélyeinek, kössön-e még nőt is, meg éhes gyermekereget.

Még inkább érezhető azonban a házasságtól elrettenő viszonyok sulya a középosztályban. Az igények annyira felszaporodtak, a közvetlen élet-szükségletek annyira megdrágultak, hogy a kishivatalnok, a tanító stb. nem keres annyit, hogy rangjához illően tartson el egy családot. A házasság vagyontalan emberre nézve már nem jelent többé családi fészket, hanem töméntelen gondot, mely elől mind többen kitérnek azzal, hogy nőtlenek maradnak. A hozomány nélküli leányok pedig ritkán kapnak férjet s kénytelenek kereset után járni. Követelik tehát ők is részüket a kenyéradó munkában. Ha nem lehet hitvestársa a férfinak, ki nem akar, vagy nem képes családot alapítani; a nő követeli jogát, hogy konkurrens lehessen a munka terén. És félelmetes konkurrens. Mert a könnyebb szellemi munkát talán több odaadással végzi, mint a férfi s a mellett jóval olesóbban, mivel kevesebb az igénye. A nő, aki maga varrhatja ruháját, főzheti reggelijét, vacsoráját, ki könnyebben megtagadhat magától minden élvezetet, a nő a kisebb fizetéssel nagyobb jólétre tesz szert, mint a férfi a nagyobb keresettel. Érezheti tehát vele a konkurrencziát s egyre hangosabban követeli egyenjogúságát úgy a magán-, mint a nyilvános életben is. Ő is akarja részét az állam, a társadalom vezetésében. Egyforma akar lenni a férfival. Nem elégszik meg azzal, amit eddig is kivívott: hogy nincs ugyszólván kalitkába zárva, mint a keleti nő, hogy nem áll gyámság alatt, mint az ókori római, vagy a középkori nő.

Vágyait többé nem elégíti ki, hogy szabadon kezelheti vagyonát, hogy magánjogilag egyenlő a férfival, hogy alkothat végrendeletet, átvehet gyámságot, vállalhat jótállást. Szavazni akar.

Pedig ezek a vágyak lejtőre vezetnek. Testi szervezete ellentmond annak, hogy a honvédelemben a férfival egyenlő kötelességeket teljesítsen, szellemi egyenlőségben pedig tulnyomó a kedélyvilág, mely befolyásolja józan éssét. A nyilvános szereplés nem neki való. Nyissunk tért a nőnek ott, hol tehetsége áldásosan nyilvánul: az elemi oktatás, a nőnevelés, a betegápolás körül; engedjünk neki minden olynemű tevékenységet, mely emeli erkölcsi méltóságát. Egyébben azonban mindenkortőrekedjünk arra, hogy a természeti rendeltetésnek megfelelően legyen az állam a férfié, a család legyen a nőé.

MI UJSÁG?

— **Gyűlések.** Csütörtökön délután az ipariskola bizottság gyűlést tartott. Megállapították az ipariskola jövő évi költségtervét. Tömökői József a rajztanításról lemondott, ennek helyére a bizottság három tanítót jelölt és pedig Galló Pált, Horváth Józsefet és Kovács Bélát. E három jelölt közül a képviselő-testület választ egyet a legközelebbi gyűlésen. Legtöbb kilátása van Galló Pálnak, mert Horváth — aki igen szép rajzokat mutatott be — már a gazdasági ismétlő iskolánál van alkalmazva. — Pénteken délután a községi iskolaszék is tartott ülést. A gazdasági iskola szervezése felett folyt a heves vita. — Furcsa, hogy az iskolaszék a képviselő-testülettel homlokegyenest határozott. A képviselő-testület ugyanis még a tavasszal elhatározta, hogy az ismétlő iskolákat — melyek eddig a felekezetek kezében voltak — községivé teszi. E czélból 18 tagú iskolaszéket szervezett. Most ez az iskolaszék kimondta, hogy az ismétlő-iskolákat ott hagyja a felekezetek kezében; a gazdasági szakoktatásra pedig 80 forint évi tiszteletdíj mellett Horváth József róm. kath. tanítót alkalmazza. Tehát csak ott vagyunk, ahol voltunk. A város fizet; de az ismétlő oktatásba beleszólása nem lesz. A 18 (mond tizenhöz) tagból álló községi iskolaszék az egyetlen egy tanító felett gyakorolja a község jogait; de még ez az egy tanító is csak mellékfoglalkozásként vállalkozott az oktatásra. A felszedült földmives gyermekek ismétlő tanítása ezzel ugyan egy lépést sem haladt előre... Több világságot...

— **Iskolai beiratások.** A megkezdődött iskolai év elején figyelmeztetjük a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket az iskolába irassák be. — Beiratáskor 15 krajczárt kell fizetni az országos tanítói nyugdíj alapra. — Tanköteles az a gyermek, aki szeptember első napjáig a hat esztendő betöltötte. — Be kell iratkozni az ipariskolába is az inasoknak, — ott az egy évi tandíj egy forint. Szegény szülők gyermeke kérheti a tandíj elengedését.

— **Fölhívás.** A helybeli r. k. iskolaszék ez uton is föl hívja az érdekelt szülőket arra, hogy miután e hó 1-én az iskolában a beiratások megkezdődtek, tanköteles gyermekeiket mielőbb beírassák, de legkésőbb 10-ikig, miután 12-ikétől kezdve minden mulasztás pénzbírságot fog magától vonni a törvény szigorú rendelkezése szerint.

— **Népgyűlés.** Kecskeméten ma délelőtt lesz a nagy népgyűlés az önálló vámterület és az önálló nemzeti bank érdekében. A népgyűlésen Kossuth Ferenc is jelen lesz több képviselő kíséretében.

— **Rostaverseny.** Szolnokon a Scheflik-kertben e hó 8-án — kisasszony napján — rosta- és terménytisztító-gép verseny lesz, egybeköve magtári berendezések bemutatásával. Megnyitás reggel 8 órakor.

— **Szemle.** Az 1856., 1857., 1858., 1859. 1860. évben született népfelkelők október 25-én, az 1861., 1862., 1863., 1864., 1865. évben született népfelkelők pedig október 26-án reggel 8 órakor kötelesek a város házában ellenőrzési szemlére megjelenni.

— **Valahára.** A kolozsvári szeretetház sorsjegyeinek húzása most már visszavonhatatlanul szeptember 14-én és november 15-én lesz.

— **Huszárok.** A 13-ik huszárezred 3-ik százada, mely itt volt Abonyban, ma elmegy Örkényre és helyére onnan a 6-ik század jön.

— **Színészek.** Nagy plakátok hirdették, hogy egy színtársulat jön Abonyba és szeptember elsején már játszanak is. Ugy látszik azonban, hogy nem lesz belőle semmi, mert a bérletgyűjtő titkár szó nélkül eltűnt.

— **Rossz szokás** az, hogy az utcán és piacon felügyelet nélkül hagynak kocsiba fogott lovakat; ebből származnak aztán a szerencsétlenségek. Most egy főszolgabírói rendelet szigorú büntetést ígér a hanyag és gondatlan kocsisoknak, ha a lovakat magokra hagyják.

— **Beszakadt padlás.** Báró Harkányi Frigyes sashalmi tanyáján kedre virradó éjjel egy istálló padlás beszakadt. Nagyon sok zab volt rajta. Az erős mestergerenda ketté tört, eltörték a keresztgerendák és a zab beömlött az istállóba, hol 16 darab tehén volt. Három tehenet megnyomorított a leszakadt padlás, — egyet le is kellett vágni, a kettő nagyobb mérvű esonttörést szenvedett. Szerencse, hogy ez a baj egy nappal előbb nem történt, mert még előtte való nap lovak voltak az istállóban és a két kocsis ágya éppen

ott volt, ahol a mestergerenda eltört. — azokat agyonnyomta volna... Erre nem passzol rá a régi nóta, hogy

„Adósságom terhe alatt
A gerendám majd leszakadt.“

— **Üveg fenék.** Sokaknál megvan az a rossz szokás, hogy a törött üvegdarabokat az utcára dobják ki. A héten egy hat éves kis leány gondtalan jó kedvvel szaladt az utcán és belelépett egy eltörtött üveg fenekébe. A beretva éles-ségű üvegdarab egy pillanat alatt ketté metszette a kis leány talpát s a tátongó mély sebből patak-ként ömlött a vér... Ugyan-ugyan, ha látta volna ezt az, aki kidobta az üveget, vajjon megmozdult volna-e benne a lelkiismeret, hogy az ő vétke könnyelműsége miatt az az ártatlan kis leány mennyit fog szenvedni és talán nyomorék is marad... Tudja Isten, némely embernek az értelme nem ér tovább az orra hegyénél.

— **Sertésvész.** Szolnokon a sertésvész megszűnt; tehát úgy a heti vásárban, mint az országos vásárban szabad lesz sertést árulni vidékinek is.

CSARNOK.

A majorban.

— Irta: . . ny. —

[Folyt. és vége.]

— Vigye el az ördög a jóságát — dörmögte Laczházy bosszúsan.

— Ugyan miért?

— Klára ne nehezeltjen! Egészen őszinte leszek. Önnek nem volna szabad ilyen frizurával járni az Istenért miért nem tart fodrásznót? és az arca milyen volt egykor, mint a selyem és most. A nap fölégette a szél kifújta, miért nem használ rizsport? valószínűleg takarékosági szempontból! Klára ön roppant elhanyagolja magát.

— Tovább-tovább uram!

Laczházy arcán kellemetlen gunyos kifejezés suhant el.

— Ha úgy tetszik még tovább megyek. Miért válogatja öltözékét ilyen rosszul? micsoda színek ezek! szürke és kék valóban nagyon izléstelennek találom. Lásza, ha az én feleségem volna, nem engedném meg.

— Mit?

— Hogy ilyen zavaros színeket viseljen. — Ejnye hát maga azért jött, hogy engem kigúnyoljon! Ezért otthon maradhatott volna.

— Eljöttem, mert látni akartam, Nem mondom, hogy ön azért nem tetszik nekem, de az ideálom az olyan nő . . .

Laczházy beszédét egy éles gyermekhangnak „mama, mama!“ kiáltása és egy csinos nyolczkilenc éves leánykának gyors belépése szakította félbe. A kicsike barna fürteivel és tiszta fehér arcbőrével nagyon kedvesen nézett ki. Egyenesen anyjához futott és kedveskedve ölelte körül.

— Mamám — szolt a lányka — jöjjön ki egy kicsit, valamit akarok mondani.

— Itt mondd meg.

— Nem lehet, — na jöjjön!

Klára elmosolyodott; beszédes szemeiből a legtisztább, a legnemesebb anyai büszkeség sugárzott, amint fénylő tekintetét Laczházyra emelte. Aztán megcsókolgatta a kis leányát és fölállította az asztal közepére.

— Ide nézzen! ez az én leányom! Ugy-e bár nem közönséges dolog, mikor az embernek ilyen nagy leánya van. Igazam van? Igen? No hála Istennek. De szabad tudnom, mi kifogása van még ellenem? mert nem emlékszem rá, hogy valaha láttam volna még olyan gunyosan mosolyogni, mint most. Ugyan miért nevet ki? Ha nagy dáma nem is vagyok, de mint feleség, mint anya helyt állok én mindenkor. Keressenek szórakozást a házon kívül azok, akik nem érzik magukat jól a saját családi körükben, nekem ez a legkedvesebb helyem és ebből a kedves zúgból nem is vágyom ki soha.

Ezzel ismét átölelte a gyermeket és odaállította Laczházy elé. Vilikém nyujts kezet ennek a bácsinak.

De Laczházy alig nézett rá s a gyermek erre visszahúzódott és kérdőleg nézett anyjára. Egyszerre elhalgattak mind; nyomasztó kellemetlen esend állt be.

Klára a gyermekre mosolygott, aztán Laczházyra nézett, ez vissza ő rá s tekintetéből kiolvasta a feleletet arra a kérdésre, melyet szemével intézett hozzá.

A kis Vilma e pillanathban megtörte a csendet.

— Mamám ugy-e már megint a cséplőgépet volt nézni? látom egy kicsit össze kormozta magát. Mamám kormos az arca, minek ment közel a géphez . . . kormos az arca.

— Nem hallgatsz te kis haszontalan!

— De mamám édes!

— Hallgass Vilma!

Laczházy bár mindenáron komolynak akart látszani, azonban Klára olyan komikus zavarban volt, hogy láttára nem bírta tovább visszafolytani a nevetést. Hangosan fölkaczagott.

Klára megfenyegette vékony fehér ujjával:

— Gonosz ember, mit nevet, azért is rögtön átöltözködöm és kicsinosítom magamat.

— Tud valóban még csinos lenni?

— Miért ne!

— Azért — felelé Laczházy végignézte őt — mert kissé már elhízott. A legcsinosabbak mégis a magastermetű nyulánk asszonyok, de miért nem visel legalább fűzöt?

Klára fölkaczagott:

— Egy kissé messze megy ön! Szerencse, hogy tíz évben csak egyszer találkozunk. Szóval, amint látszik, ön nincs valami nagyon elragadtatva tőlem, de minden trivilitása dacára a bókja tetszik nekem. Az én sógornóm magas és karcú.

Amaz megint csak gúnyolódó hangon kérdezte:

— Szeretné?

— Tegye meg nekem — mondta Klára összetett kezekkel — kérem, noha nem ismerem az izlését.

Laczházy élénken fölkaczagott:

— Nem, engem ugyan nem fog rábeszélni, egyet sem veszek feleségül; de tetszeni azért tud nekem az olyan nő, aki magas és karcú. Fekete haja legyen és kék szeme.

— Fekete haja legyen és kék szeme — ismétlé Klára s kaczagva eltűnt a nyitott ajtóban.

Laczházy most magához vonta Klára gyermekét.

— Milyen szép neve van. Tehát Vilmának hívják? — kérdezte tőle nyájasan.

— Igen! — felelé a gyermek lesütve szép szemeit. Mialatt Laczházy figyelmesen nézte a gyöngéd kis arcot s úgy találta, hogy az anyjához hasonlít.

— A mama kedvence ugy-e?

— Egyformán szeretnek bennünket. Még két testvérem van.

— De olykor megszokták büntetni magukat?

— Nem, mi jók vagyunk.

— Ki mondja ezt?

— A mama.

— És mit tesz ilyenkor a mama?

— Azt teszi, hogy megölel és megcsókol.

— Hol csókolja magát kis baba?

A gyermek mindjobban neki bátorodott, hozzá simult ahhoz a mogorva emberhez s nevetve mondta:

— Itt a szememet.

Laczházy a szép kis arc fölé hajolt s megcsókolgatta a kis leány fényes szemeit. Alig telte ezt, kinyílt az ajtó és izléses pongyolában kipirult arccal Klára jött vissza.

— A férjemnek megmondtam, hogy ön itt van. Látogatásának nagyon örvend, azonnal itt lesz, hogy üdvözölhesse. Természetesen nálunk marad ebédre, kis sógornőmet is bemutatnom önnek.

— Ha úgy akarja — dörmögte nem éppen szívélyes hangon.

*

Ezek után ki hitte volna, hogy ez a nap lesz Laczházy életében a legszebb, legkellemesebb napok egyike. Ő maga is csodálkozott azon, hogy úgy felmelegedett azon emberek körében, akik iránt évek óta oly ellenszenvvel viselkedett. Klára vendégszerető, nyájas férje ugy üdvözölte az ifjút, mint kedves vendégét, ami egykor a felesége és Laczházy közt történt, rég feledésbe ment nála, azonban a neje iránti tisztelet és bizalom, amelybe a féltékenység legkisebb árnya nem vegyült, nem változtatták volna modorát Laczházyval szemben még akkor sem, ha mindenre emlékezett volna. Egy ártatlan leánynak szeplőtlen multja volt ez... Olyan mult, mely fájdalmat okozott.

Laczházy ezután gyakrabban ki-ki jött a majorba a házi ur szép nővére érdekelni kezdte őt. De meg különös hatással volt rá az a békés boldog élet, melyet ott látott maga előtt és tudja Isten, hogy történt, ő, ki már csak gyúnyolta a szerelmet, Klára biztatásai nélkül is egyszer csak odajutott, hogy egész komolyan szerelmes lehet.

Az igaz, ezt másodvirágásnak is lehetne mondani, mert nem volt ez a régihez hasonló heves lángoló érzés. Gyöngéd szívélyes barátság

kezdődött, de Laczházy érezte, hogy további életének fénye belőle fog kisugározni és hogy ez a szerelem tartós lesz egész életére.

„Magas legyen és karesu, fekete haja legyen és kék szeme“ és az a kedves leány, kit Klára Laczházynek szánt, éppen ilyen volt.

Másfél év múlva Laczházy megkérte kezét annak a leánynak, akiről azt találta, hogy sok tekintetben hasonlít ahhoz az asszonyhoz, ki egykor oly közel állt szívéhez, akit viszont szeretett és mégis elvesztette saját hibája folytán.

Szerkesztői üzenetek.

Aemida. Ime kívánságát teljesítjük, itt közöljük a gárdahuszárok nótáját, hanem a dallamát mi sem ösmerjük. „Toi qui connais les hussards des la Garde Connis- tu pas le Trombone du régiment? Quel air aimable, quand il vous regarde Eh bien, ma chere — il etait mon amant.“

A. N. A jó tón nem függ a rang- vagy állástól s csak ott honol, hol az emberek gondolkodnak és éreznek. Ettől lényegesen különbözik az ugynevezett világi tón, melynek, úgy látszik, még saját időmértéke is van, mert nevésegesnek tart pld. valamely jóeselekedetről tovább beszélni, egy napnál; új szindarabról már két-három napig; diszes tánczvizgalomról nyolcz napig előtte s nyolcz napig utánna; botrányos szerelmi kalandról pedig már egész hónapig lehet beszélni.

Félboldog asszony. Méltóztassék megengedni, de minkünk erről a szóról azonnal a „demi vierge“ jutott az eszünkbe, a félboldog (demi heureuse) asszony is épen ilyenforma századvégi alkotás. Nem esodálnánk, ha az ilyen félboldog házasságból féltérmetes Schenk-féle utódok származnának.

HIRDETÉSEK.

Az ABONYI városi színházban.

Csak két előadás,

vasárnap szept. 4-én és kedden 6-án

nagy
ELŐADÁS
ANETELLI

a spiritista, hypnotista, a medium kitünő spiritistikai és Madam Anetelli által hypnotistai, illuzionistai, szellemidézési mutatványakkal.

UJ! **UNDINE** UJ
a vizi tündér.

Helyárak: Páholy 3 frt,
Támlásszék 80 kr.,
Körszék 60 kr., Zárt-
szék 50 kr., Állóhely
20 kr.

Jegyek előre válthatók
a pénztárnál vasárnap
9-12-ig, és 3-5-ig.

Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A műsor ára 10 kr.

Kezdeté este 3 órakor.

Köszönet nyilvánítás.

Alólirott azon alkalommal, hogy t. Löffler Miksa úrnak szolnoki szabóüzletében a

szabászati állást

elfoglaltam, elmulaszthatlan kötelességemnek tartom, hogy mindazon tisztelt megrendelőimnek, kikezideig bizalmukkal megtiszteltek, a leghálásabb köszönetem nyilvánítsam; egyszersmind felkérem, hogy továbbra is kegyeskedjenek pártfogásukkal megajándékozni újabb állásomban.

Abony, 1898. aug. hó.

Alázatos szolgáljuk

Piros János,

szabó mester.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés!

Van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy az iskolai év megkezdésével nállam mindenféle

iskolai könyveket és taneszközöket

gyermekük részére beszerezhetik.

Elvállalok mindenféle nyomdai munkát, u. m. névjegyeket, lakodalmi és bál meghívókat, eljegyzési kártyákat, számlákat, körleveleket, levélpapír és boríték czimnyomását, falragaszokat, egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványok elkészítését és egész új könyvek kinyomását, valamint könyvkötői munkákat a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség nagybecsü pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Szerdahelyi János,

nyomda-tulajdonos.

Kaphatók üzletemben:

iskolai, üzleti, emlék- és zsebkönyvek, radirgumik, ev. ref. imakönyvek, irkák, tollak, ironok, tenták, itatók, finom irodai papírok. fehér és színes dobozos levél-papírok és borítékok, mézga-oldat.

Nagy választék csipkék és himzésekben

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az eddig főtéren, Richter-féle házban fenállott

norinbergi-, rövid-, diszműárú-, kalap- és czipő-raktáramat

f. hó 31-én, szerdán eddigi üzletemnek átellenében Vajda-féle házba helyeztem át.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, nem mulaszthatom el fölemlíteni, hogy új helyiségembe eddigi czikkeimből dúsabb raktárt tartok és azokat az eddig is elismert legolesőbb árban fogom vevőimnek kiszolgálni. —

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel
BRÜCK ADOLF.

Dús választék férfi ingek- és nyakkendőkben.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Kőrösi-uton ujonnan épült házamban a Piacz-térről

fűszer és vegyes áru

üzletemet áthelyeztem, valamint **korcsma** helyiségemet a maikor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Mész, vágott tűzifa, valamint porosz és salgótarjáni kőszén nagyban és kicsinybeni eladása.

Midőn a n. é. közönség nagybecsü pártfogását kérem, biztosíthatom a legtisztább és legpontosabb kiszolgálásról.

Fedett teke-pálya a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Abony, 1898. augusztus hó.

Kiváló tisztelettel

Hegedűs Vilmos.